GEMEENTE waadhoeke

AAN DE RAAD

Datum behandeld in college	17 december 2024	**Behandelend ambtenaar**	A. van der Meer
Datum agendering	13 februari 2025	**E-mailadres**	a.vandermeer2@waadhoeke.nl
Onderwerp	Kaderbrief 2026 - 2029 en voornemen verbinding Brandweeropleidingen Noord (BON) Veiligheidsregio Fryslân	**Telefoonnummer**	
Portefeuillehouder	M.C.M. Waanders		

Samenvatting

De Veiligheidsregio Fryslân (VRF) heeft op 28 november 2024 de Kaderbrief 2026 - 2029 gestuurd naar de gemeenteraden in Fryslân. In dit jaarlijks terugkerend document beschrijft de VRF de belangrijkste ontwikkelingen die van invloed (kunnen) zijn op de meerjarenbegroting en biedt de VRF gemeenteraden de mogelijkheid om middels een zienswijze richting te geven aan het beleid en de begroting. Aanvullend heeft de VRF aangegeven dat het Algemeen Bestuur voornemens is om de Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) juridisch aan de veiligheidsregio's Drenthe, Fryslân en Groningen te verbinden. De gemeenteraden worden gevraagd om eventuele wensen en bedenkingen hierover kenbaar te maken.

Voorstel

1. Geen zienswijze in te dienen op de Kaderbrief 2026 – 2029 van de Veiligheidsregio Fryslân (VRF);
2. Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken over het verbinden van Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) aan de veiligheidsregio's Drenthe, Fryslân en Groningen.

Aanleiding

Kaderbrief 2026 - 2029

De Veiligheidsregio Fryslân (VRF) heeft op 28 november 2024 de Kaderbrief 2026 - 2029 gestuurd naar de gemeenteraden in Fryslân. In dit jaarlijks terugkerend document beschrijft de VRF de belangrijkste ontwikkelingen die van invloed (kunnen) zijn op de meerjarenbegroting en biedt de VRF gemeenteraden de mogelijkheid om middels een zienswijze richting te geven aan het beleid en de begroting.

Voornemen verbinden Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON)

Aanvullend heeft de VRF in de aanbiedingsbrief van de kaderbrief aangegeven dat het Algemeen Bestuur voornemens is om Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) juridisch aan de veiligheidsregio's Drenthe, Fryslân en Groningen te verbinden, zodat er wordt voldaan aan de aanbestedingsregels. De gemeenteraden worden gevraagd om eventuele wensen en bedenkingen hierover kenbaar te maken.

Beoogd (meetbaar) effect

Het versturen van de (financiële) stukken aan de Friese gemeenteraden is een wettelijke verplichting op basis van de gemeenschappelijke regeling (GR). Het zorgt ervoor dat gemeenten zicht blijven houden op de werkwijze van de Veiligheidsregio Fryslân (VRF) en de wijze waarop de VRF de financiële middelen benut. Met het kennisnemen van de stukken en het al dan niet indienen van een zienswijze op de diverse bestuurlijke stukken oefent de raad directe invloed uit op deze GR.

Motivering

Argumenten

1.1. De kaderbrief stelt de gemeenteraad in staat om invloed uit te oefenen op de gemeenschappelijke regeling (GR).

In de kaderbrief geeft het bestuur van de VRF de zowel beleidsmatige als autonome ontwikkelingen aan die invloed kunnen hebben op de realisatie of de financiering van de beleidsplannen die zijn vastgesteld.

In de voorliggende Kaderbrief 2026 – 2029 worden de volgende ontwikkelingen toegelicht:

- Overkoepelende ontwikkelingen, zoals:
  Onduidelijkheid over het hoofdlijnenakkoord waarin beleidsvoornemens staan die grote beleidsmatige en financiële impact hebben; toenemende aandacht voor duurzaamheid; veranderende opgaven en passend personeel; implementatie van het functiewaarderingssysteem HR21; maatregelen rondom informatiebeveiliging en het vitale karakter van veiligheidsregio's.

- Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen Gezondheid, zoals:
  De toekomst van de GGD Fryslân en onzekerheden rondom transitiemiddelen; verbreding van het zorgakkoord; de toekomst van jeugdgezondheidszorg; inzet op mentale gezondheid; bijdrage GGD aan gezondheidsbeleid ouderen; adviesfunctie gezonde fysieke leefomgeving en ontwikkeling expertisecentrum PFAS en gezondheid; algemene gezondheidszorg waaronder effect bezuiniging pandemische paraatheid en inrichten Centrumorganisatie Forensische Geneeskunde 3Noord bij GGD Fryslân; doorontwikkeling Zorg en Veiligheid en I-strategie (informatieveiligheid) over stijgende kosten door wijzigingen applicaties en licenties.

- Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen Brandweer, zoals:
  Ontwikkeling van het nieuwe dekkingsplan met nog onbekende financiële consequenties; vertraging van de bouwagenda en ontwikkeling strategisch huisvestingsprogramma; vertraging in aanschaf nieuwe tankautospuiten; onderzoek naar nieuw schuimblusvoertuig met noodzaak voor extra middelen; aanvullend bodemonderzoek PFAS-concentraties; gevolgen invoering Omgevingswet; onderzoek naar geschikte pagers voor slim alarmeren en discussie over houdbaarheid tweede loopbaanbeleid.

- Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen Crisisbeheersing, zoals:
  De Landelijke Agenda Crisisbeheersing en doorvertaling drie pijlers; mogelijke rol veiligheidsregio's bij vergroten maatschappelijke weerbaarheid en oog houden voor kritische processen in hulpverlening om weerbaar te blijven als Friese crisisorganisatie.

1.2. *De VRF heeft bij het opstellen van de kaderbrief gestreefd naar een zo doelmatig mogelijke inzet van middelen, rekening houdend met de financiële situatie van de gemeenten.*
De VRF geeft aan zich bewust te zijn van de financiële positie waarin gemeenten zich bevinden en het ravijnjaar wat op de gemeenten afkomt. Bij het opstellen van de kaderbrief heeft de VRF gekeken naar hoe middelen zo doelmatig mogelijk kunnen worden ingezet. Hierdoor wordt een kaderbrief aangeboden waarin de gemeentelijke bijdrage met zo'n € 2,5 miljoen wordt verlaagd. De VRF heeft hiervoor de volgende zaken uitgevoerd of in uitvoering:
- Doorlichting van de begroting, waarin geen ruimte zat en juist sprake was van een tekort. Dit tekort is grotendeels door de VRF opgevangen en gedekt uit extra BDur-middelen van het Rijk.
- Uitvoering benchmark overhead door Berenschot waaruit bleek dat de VRF efficiënt is georganiseerd. De overheadkosten liggen lager ten opzichte van vergelijkbare organisaties.
- Het nieuwe dekkingsplan van de brandweer, waarbij gekozen is voor het tweede scenario: behoud basisbrandweerzorg, maar kritisch zijn op specialistische taken. Dit levert naar verwachting nog een besparing op die zal worden verwerkt in de begroting voor 2026.
- Scenario-ontwikkeling voor de toekomst van de GGD die het bestuur keuzes moeten bieden voor o.a. huisvesting en taken van de GGD.

Geadviseerd wordt om geen zienswijze in te dienen op de Kaderbrief 2026 – 2029. Dit aangezien de stukken geen onverwachte en/of grote (nadelige) financiële consequenties laten zien.

2.1. *Door het verbinden van Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) aan de veiligheidsregio's wordt voldaan aan de regels voor rechtmatig aanbesteden.*
De veiligheidsregio's Drenthe, Fryslân en Groningen hebben in 2023 onderzoek laten doen naar de optimale manier om realistische trainingen te organiseren en faciliteren. Hoewel de BON al meer dan 40 jaar met succes de opleidings- en trainingstaken uitvoert, blijkt dat de juridische verbinding tussen de BON en de veiligheidsregio's niet voldoet aan de regels voor rechtmatige aanbesteding.

Het advies is om geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken over het voornemen om de BON formeel aan de veiligheidsregio's te verbinden. Deze verbinding is noodzakelijk om te voldoen aan de regels voor rechtmatige aanbesteding, waardoor tegelijkertijd de continuïteit van de trainingen en de kwaliteit van het werk behouden blijven. Het voornemen biedt een praktische en juridisch correcte oplossing zonder negatieve impact op de uitvoering.

Kanttekeningen/risico's

1.1. De kaderbrief bevat onzekerheden en risico's.

Zoals ieder jaar kent de kaderbrief ook dit jaar een aantal onzekerheden en risico's. De financiële uitdagingen die op de lokale overheden afkomen brengen onzekerheden met zich mee. De Friese gemeenten hebben daarom de oproep gedaan om te komen tot scenario's waarmee de gemeentelijke bijdrage kan worden verlaagd. De VRF heeft zich naar aanleiding hiervan ingespannen om de kaderbrief zo doelmatig en efficiënt mogelijk op te stellen.

Ook overkoepelende ontwikkelingen zoals de beleidsvoornemens en mogelijke budgetkortingen uit het hoofdlijnenakkoord kennen nog veel onduidelijkheden terwijl het beleidsmatige en financiële effect groot is. Daarnaast kennen ontwikkelingen zoals toenemende aandacht voor duurzaamheid, de toekomst van de GGD Fryslân, het nieuwe dekkingsplan en gevolgen van de Omgevingswet nog veel onduidelijkheden.

Alternatieven

Alternatief 1: Wel een zienswijze indienen over de Kaderbrief 2026 – 2029

Het alternatief kan zijn om wel een zienswijze in te dienen. Het college en/of de raad kan van mening zijn dat de Veiligheidsregio Fryslân de ontwikkelingen niet juist schetst of onjuiste keuzes maakt. Dit kan middels een zienswijze naar voren worden gebracht.

Alternatief 2: Wel wensen en bedenkingen kenbaar maken over het verbinden van Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON)

Het alternatief kan zijn om wel wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Het college en/of de raad kan van mening zijn dat deze structuur voor de opleidings- en trainingstaken ongewenst is.

Vervolg

De VRF vraagt om de eventuele zienswijzen op de kaderbrief en/of wensen en bedenkingen op het verbinden van de BON uiterlijk 31 januari 2025 te ontvangen. De zienswijzen worden door het Dagelijks Bestuur verwerkt in het voorstel aan het Algemeen Bestuur (AB), dat de Kaderbrief op 13 maart 2025 vaststelt. Wensen en bedenkingen van de raad neemt het Algemeen Bestuur mee in de definitieve besluitvorming over het verbinden de BON.

Participatie

Er is geen sprake geweest van inwonersparticipatie tijdens het opstellen van dit advies.

Financiën

Huidig financieel kader

Het op dit moment geldende financiële kader is vastgesteld in de kaderbrief 2025 – 2028. Dit kader werkt door in de begroting 2025 en in de daarin opgenomen meerjarenraming. De totale gemeentelijke bijdrage, zoals vastgesteld in de begroting 2025, is als volgt:

Huidig financieel kader	**2026**	**2027**	**2028**	**2029***
Meerjarig beeld (vastgestelde begroting 2025)	**93.031**	**96.787**	**100.525**	**104.372**
** Bijdrage 2029 is niet opgenomen in de begroting 2025, maar is bepaald volgens dezelfde uitgangspunten.*				

Bedragen x € 1.000

Nieuw financieel kader
De beleidsmatige en autonome financiële ontwikkelingen leiden tot het volgende kader:

	2026	2027	2028	2029
Gemeentelijke bijdragen nu	93.031	96.787	100.525	104.372
Beleidsontwikkelingen				
Achterstanden investeringsplanning	-1.050	-720	-630	-550
Autonome ontwikkelingen				
Loonontwikkeling	-1.640	-1.273	-1.427	-1.592
Ontwikkeling materiële kosten	182	164	145	118
Wet op de lijkbezorging	120	120	120	120
Nieuwe gemeentelijke bijdragen	90.643	95.078	98.733	102.468
Daling	-2.388	-1.709	-1.792	-1.904

Bedragen x € 1.000

Achterstanden investeringsplannen
Door uitstel en uitloop van de bouwagenda heeft de VRF een vrijval van kapitaallasten. Deze vrijval heeft de afgelopen jaren het financiële beeld van de VRF vertroebeld. Zoals toegezegd heeft de VRF de incidentele vrijval nu verwerkt in de kaderbrief 2026-2029.

Loonontwikkelingen
Conform afspraak gebruikt de VRF de indexering voor de loonkosten zoals vermeld in de septembercirculaire van het gemeentefonds. Daarin staat als loonvoet sector overheid voor 2025 een ontwikkeling van 4,7%. Voor de jaren daarna gelden de volgende indexaties: 3,8% voor 2026, 4,8% voor 2027, 4,0% voor 2028 en 4,0% voor 2029. De negatieve bijstelling in het kader betreft een aanpassing van de initiële inschatting: de raming in de begroting 2025 blijkt te hoog geweest te zijn.

Ontwikkeling materiële kosten
De opgenomen consumentprijsindex voor 2025 is 3,4%. Voor de jaren daarna gelden de volgende percentages: 2,4% voor 2026 en 2,3% voor de jaren 2027, 2028 en 2029.

Wet op de lijkbezorging
Landelijk wordt gewerkt aan versterking en professionalisering van de forensische geneeskunde. Concreet voor gemeentelijke lijkschouw gaat het om uitbreiding bevoegdheden en taken van de schouwarts welke door gemeenten zijn overgedragen aan de VRF.

Gevolgen voor Waadhoeke
De voorliggende kaderbrief 2026-2029 resulteert in de volgende algemene bijdrage van Waadhoeke aan de VRF:

	2025	2026	2027	2028	2029
Programma brandweer	3.570	3.571	3.751	3.892	4.035
Programma crisisbeheersing	279	299	325	347	371
Programma gezondheid	2.431	2.493	2.598	2.691	2.788
Totaal bijdrage	6.280	6.363	6.674	6.931	7.193

Bedragen x € 1.000

Dit betekent een stijging ten opzichte van de bedragen die nu in de begroting 2025 en volgende jaren zijn opgenomen van:

	2025	2026	2027	2028	2029
Programma brandweer	0	1	181	322	465
Programma crisisbeheersing	0	20	46	68	92
Programma gezondheid	0	62	167	260	357
Hogere bijdrage aan VRF	0	83	394	651	913

Bedragen x € 1.000

De stijging van de bijdrage programma gezondheid kan voor zo'n € 8.000 gedekt worden uit de hogere algemene uitkering uit het gemeentefonds voor uitbreiding van de Wet op de lijkbezorging.

De overige stijging van de algemene bijdrage vanaf 2026 zal - zoals gebruikelijk - als autonome ontwikkeling moeten worden verwerkt in onze kadernota 2026-2029. In hoeverre de stijging voldoende gecompenseerd zal worden via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds wordt pas in de loop van 2025 duidelijk.

Let wel: de VRF stelt haar begroting op in lopende prijzen waardoor de lonen en materiële kosten na begroting 2026 jaarlijks stijgen door indexering. Omdat Waadhoeke de begroting in constante prijzen opstelt wordt alleen het effect 2026 in onze kadernota 2026-2029 verwerkt.

Bijlagen
Bijlage 1 - Aanbiedingsbrief Kaderbrief 2026-2029
Bijlage 2 - Concept Kaderbrief 2026-2029
Bijlage 3 - Aanvullende aanbiedingsbrief raden BON verbonden partij
Bijlage 4 - Bestuurlijke samenvatting BON Verbonden mei 2024
Bijlage 5 - Onderzoek organisatie vakbekwaamheid Noord-Nederland definitieve versie april 2024

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: 2024-258736

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 17 december 2024;

B E S L U I T

1. Geen zienswijze in te dienen op de Kaderbrief 2026 – 2029 van de Veiligheidsregio Fryslân (VRF);
2. Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken over het verbinden van Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) aan de veiligheidsregio's Drenthe, Fryslân en Groningen.

Aldus vastgesteld in de openbare

raadsvergadering van 13 februari 2025,

Signed By: Waanders, Marga <m.waanders@waadhoeke.nl>
17/02/2025 17:29:28 CET
ID: dbbbb9a0-8204-4b7b-8dc5-005f396a44cd
Auth: Scribble
, voorzitter

Signed By: Lyklema, Tinco <t.lyklema@waadhoeke.nl>
17/02/2025 16:19:31 CET
ID: dbbbb9a0-8204-4b7b-8dc5-005f396a44cd
Auth: Scribble
, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.